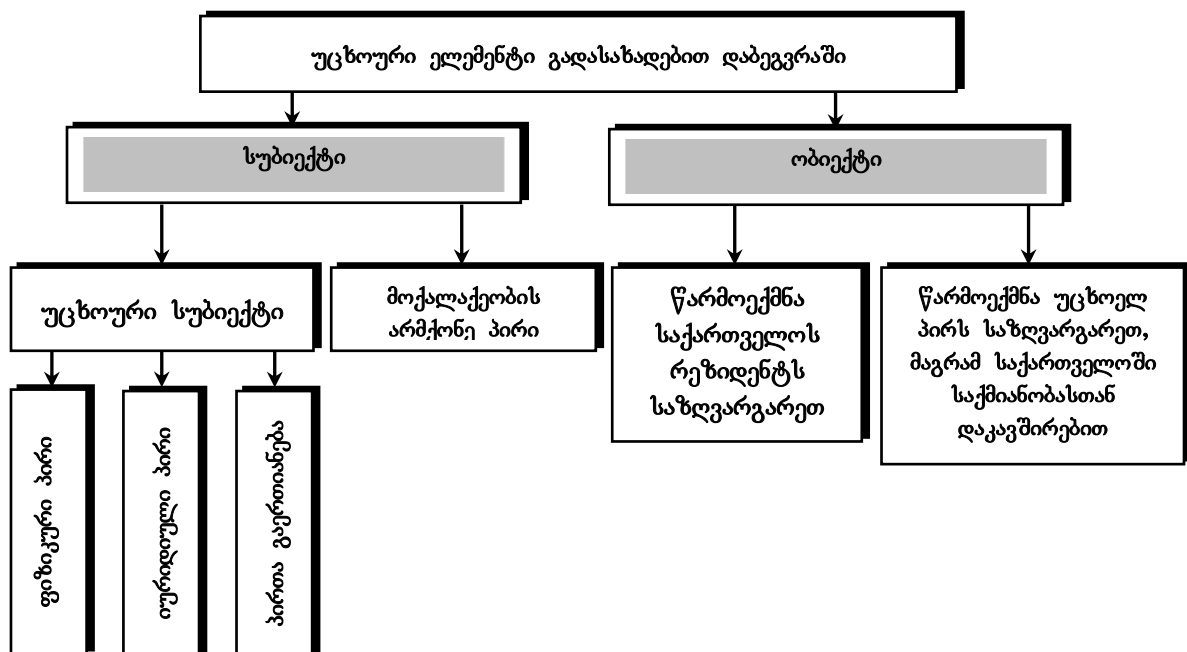

4.1 . საგადასახადო ურთიერთობები უცხოური ელემენტით

საგადასახადო სამართალი არეგულირებს საგადასახადო ურთიერთობებს უცხოური (საერთაშორისო) ელემენტით. საგადასახადო ურთიერთობები უცხოური ელემენტით შეიძლება გავაერთიანოთ ორ ჯგუფად. პირველ ჯგუფს მიეკუთვნება შემთხვევები, როდესაც სახელმწიფო კრფს გადასახადს იმ გადასახადის გადამხდელიდან, რომელიც წარმოადგენს უცხოური სამართლის სუბიექტს, მეორე ჯგუფს კი მიეკუთვნება შემთხვევები, როდესაც სახელმწიფო ითხოვს გადასახადის გამოანგარიშებას დაბეგვრის იმ ობიექტიდან, რომელიც ეროვნული სამართლის სუბიექტს წარმოექმნა საზღვარგარეთ. პირველ ვარიანტში უცხოური ელემენტის სახით გვევლინება სუბიექტი, ხოლო მეორეში – დაბეგვრის ობიექტი **(იხ. სქემა 4.1)**

სქემა 4.1

უცხოური ელემენტი სხვადასხვაგვარად ვლინდება სარეზიდენტო და ტერიტორიულ გადასახადებში, ასევე შერეულ პრინციპზე აგებულ გადასახადებში.

ტერიტორიული გადასახადები ითვალისწინებს მხოლოდ პირველი ჯგუფის საერთაშორისო საგადასახადო – სამართლებრივი ურთიერთობების წარმოშობას, ხოლო სარეზიდენტო გადასახადები – მხოლოდ მეორე ჯგუფის. მაგალითად, ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი ეფუძნება ტერიტორიულ პრინციპს. აღნიშნული გადასახადის გადახდის ვალდებულება დაკავშირებულია პირის საკუთრებასთან საქართველოში. საქართველოს ფარგლებს გარეთ არსებული საკუთრება გადასახადით არ იბეგრება. შესაბამისად, უცხოურ ელემენტად შეიძლება ცნობილი იქნეს მხოლოდ გადასახადის გადამხდელი – მაგალითად, უცხოელი მოქალაქე, რომელიც ფლობს საკუთრებას საქართველოში.

იმ შემთხვევაში, თუკი გადასახადი აგებულია სარეზიდენტო პრინციპზე, შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელად შეიძლება ცნობილი იქნეს მხოლოდ რეზიდენტები. უცხოური ელემენტი ამ შემთხვევაში შეიძლება იყოს მხოლოდ გადასახადის ობიექტი.

როგორც პირველი, ასევე მეორე ჯგუფის საგადასახადო ურთიერთობები უცხოური ელემენტით დამახასიათებელია შერეულ პრინციპზე აგებული გადასახადებისათვის. საქართველოში დღეისათვის ასეთ გადასახადებს მიეკუთვნება მოგების გადასახადი და საშემოსავლო გადასახადი. მაგალითად, უცხოური საწარმოს მოგების გადასახადის გადახდის ვალდებულებას კანონი უკავშირებს მხოლოდ საქართველოში არსებული წყაროებიდან

მიღებულ ერთობლივ შემოსავლებს. საქართველოს საწარმოს მიერ გადასახადის გადახდის ვალდებულებას კი კანონი უკავშირებს თვით გადასახადით დასაბეგრი ობიექტის წარმოშობის ფაქტს, იმისდა მიუხედავად, რომელი ქვეყნის ტერიტორიაზე წარმოიშვა იგი.

4.2. მუდმივი დაწესებულება

უცხოელი ფიზიკური ირის ან უცხოური საწარმოს შემოსავლებიდან გადასახადების აკრეფისა და ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ საკითხის გადაწყვეტიტას, მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს ტერიტორიაზე ამ პირის საქმიანობის (მათ შორის საქმიანობის სახისა და ხანგრძლივობის) ხასიათს. ასეთი საქმიანობის ხასიათის შესაფასებლად გამოიყენება **მუდმივი დაწესებულების** კონცეფცია.

მუდმივი დაწესებულება შეიძლება იყოს როგორც ფილიალი, უცხოური საწარმოს ან უცხოელი ფიზიკური პირის წარმომადგენლობითი ოფისი, ასევე ამ პირის საქმიანობის განხორციელების ნებისმიერი ადგილი.

მუდმივი დაწესებულების ინსტიტუტი გამოიყენება მხოლოდ უცხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს საგადასახადო სტატუსის განსაზღვრისათვის, მას არ გააჩნია ორგანიზაციულ-სამართლებრივი მნიშვნელობა და ახასიათებს მხოლოდ ამ პირის საქმიანობას სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე. მუდმივი დაწესებულების აკრედიტაციის არსებობის ან არარსებობის ფაქტს გადასახადით დაბეგვრის მიზნებისათვის მნიშვნელობა არ გააჩნია.

უცხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს მუდმივი დაწესებულების არსებობის საგადასახადო პირობას, რომელიც დაცული უნდა იყოს ნებისმიერ შემთხვევაში, წარმოადგენს ის გარემოება, რომ მოსალოდნელია **დაწესებულების საქმიანობის ადგილი უნდა იმყოფებოდეს საქართველოს ტერიტორიაზე**. მუდმივი დაწესებულების არსებობის შემდეგი პირობაა **საქმიანობის ადგილის მუდმივი ხასიათი**. მუდმივი დაწესებულების არსებობის მესამე საგადასახადო პირობას წარმოადგენს – **უცხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს მიერ ასეთი მუდმივი საქმიანობის ადგილიდან ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელება** (მთლიანად ან ნაწილობრივ).

მუდმივი დაწესებულება არსებობს იმ მომენტიდან, როდესაც უცხოელი ფიზიკური პირი ან უცხოური საწარმო იწყებს თავის საქმიანობას სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე რაიმე სახის ფიქსირებული ადგილის მეშვეობით. ამასთან, ის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მიმდინარეობდა მოსამზადებელი სამუშაოები (თუ ეს სამუშაოები არსებითად განსხვავდება უცხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს ძირითადი საქმიანობისაგან) არ შეიძლება ჩაითვალოს მუდმივი დაწესებულების არსებობის პერიოდად. საქართველოს **საგადასახადო კოდექსის მე-9-ე მუხლის თანახმად, ეკონომიკურ საქმიანობად ითვლება** ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც წარმართება მოგების, შემოსავლის ან კომპენსაციის მისაღებად, მიუხედავად ასეთი საქმიანობის შედეგებისა **(იხ. სტემა 4.2)**.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის 29-ე მუხლი იძლევა მუდმივი დაწესებულების შემდეგ ცნებას. არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს **მუდმივ დაწესებულებად** საქართველოში ითვლება განსაზღვრული ადგილი, რომლის გამოყენებითაც ეს პირი მთლიანად ან ნაწილობრივ ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, რწმუნებული პირის საქმიანობის ჩათვლით.

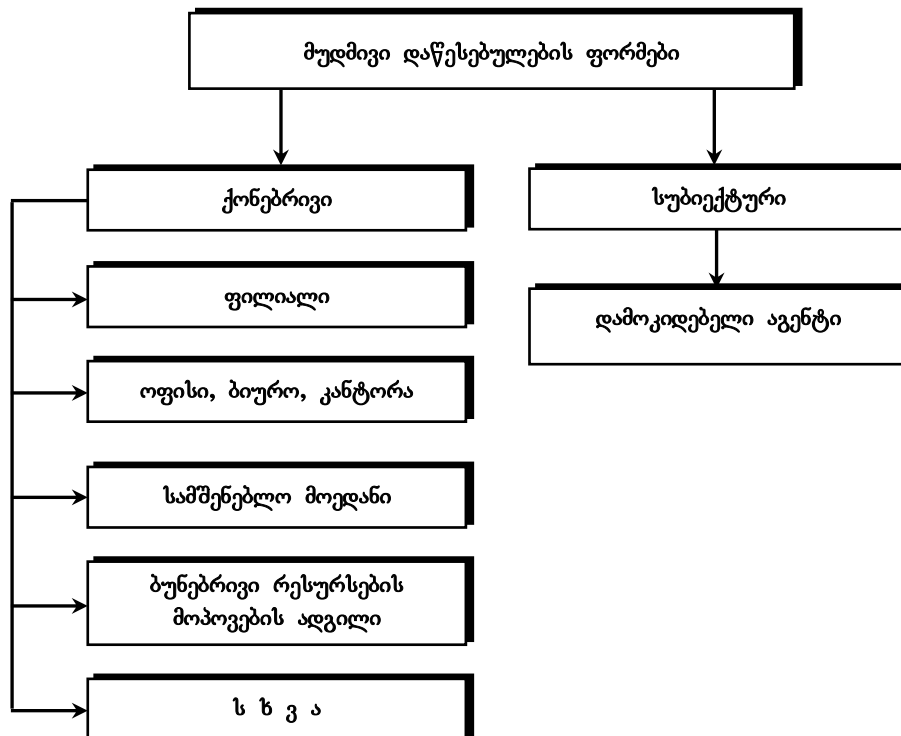
მუდმივ დაწესებულებას უთანაბრდება:

- სამშენებლო მოედანი, სამონტაჟო ან საამწყობო ობიექტი, აგრეთვე მათთან დაკავშირებული საკონტროლო საქმიანობის განხორციელება;
- დანადგარი ან კონსტრუქცია, საბურღი დანადგარი ან ზომალდი, რომლებიც გამოიყენება ბუნებრივი რესურსების დასაზვერად, აგრეთვე მათთან დაკავშირებული საკონტროლო საქმიანობის განხორციელება;
- მუდმივი ბაზა, სადაც არარეზიდენტი ფიზიკური პირი ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას;
- უცხოური საწარმოს მართვის ადგილი, ფილიალი, წარმომადგენლობა, განყოფილება, ბიურო, ოფისი, სააგენტო, სამაქრო, საბადო, კარიერი, ბუნებრივი რესურსების მოპოვების სხვა ადგილი, ნებისმიერი სხვა ქვედანაყოფი ან ამ საწარმოს საქმიანობის სხვა ადგილი.

მუდმივი დაწესებულებები შეიძლება დავეყთო ქონებრივ და სუბიექტურ დაწესებულებებად. ქონებრივს მიეკუთვნება წარმომადგენლობათა ყველა ფორმა, რომლებიც წარმოიქმნება სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, უც-

ხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს მუდმივი საქმიანობის ადგილის შედეგად. მათ მიეკუთვნება უცხოური კომპანიების ფილიალები, წარმომადგენლობები, სხვადასხვა სახის ოფისები, სამშენებლო მოედნები, ბუნებრივი რესურსების მოპოვების ადგილები და ა.შ. დაწესებულების სუბიექტურ ფორმებს მიეკუთვნება დაწესებულება, რომელიც წარმოიქმნება დამოკიდებული აგენტის საქმიანობის შედეგად **(იხ. სქემა 4.3)**.

მუდმივი დაწესებულების ერთ-ერთი განსაკუთრებული საკითხია სამშენებლო მოედანი (ასევე სამონტაჟო ან საამწყოობო ობიექტი). მიუხედავად იმისა, რომ სამშენებლო მოედანი არ წარმოადგენს უცხოელი ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს არც ფილიალს, არც წარმომადგენლობას, ქმნის მუდმივ დაწესებულებას და შესაბამისად გააჩნია ჩვეულებრივი საგადასახადო სტატუსი.

სქემა 4.3

თუ უცხოელი ფიზიკური პირი ან უცხოური საწარმო საქართველოს ტერიტორიაზე საკუთარი საქმიანობის ადგილის შექმნის ნაცვლად ახორციელებს საქმიანობას საქართველოს რეზიდენტის მეშვეობით, მუდმივი დაწესებულების არსებობის შესახებ საკითხის გადაწყვეტისას გამოიყენება დამოკიდებული (რწმუნებული) და დამოუკიდებელი პირის კონცეფცია. უცხოელი ფიზიკური პირი ან უცხოური საწარმო არ განიხილება როგორც მუდმივი დაწესებულების მქონე სხვა სახელმწიფოში, თუ იგი ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას ამ სახელმწიფოში ბროკერის, კომისიონერის ან ნებისმიერი სხვა დამოუკიდებელი სტატუსის მქონე აგენტის მეშვეობით, იმ პირობით, თუ ეს პირები მოქმედებენ თავიანთი ჩვეული პროფესიული საქმიანობის ფარგლებში. **აგენტი ჩაითვლება დამოუკიდებლად შემდეგი პირობების არსებობისას:**

- იგი უნდა მოქმედებდეს არა მხოლოდ ერთი პირის აგენტის სახით;
- იგი თავისი საქმიანობისათვის უნდა იღებდეს ანაზღაურებას;
- აგენტის მიერ გაწეული მომსახურებისათვის მიღებული ანაზღაურება ყველა შემთხვევაში უნდა იყოს იდენტური.

დამოუკიდებელია თუ არა აგენტი განისაზღვრება აგენტის ვალდებულებათა დიაპაზონით. თუ აგენტის კომერციული საქმიანობა, რომელიც ახორციელებს განსაზღვრულ ფუნქციებს უცხოური პირისათვის, რეგლამენტებულია დაწვრილებითი ინსტრუქციებით ან მთლიანად კონტროლდება უცხოური პრინციპალის მიერ, ასეთ შემთხვევაში აგენტი არ შეიძლება ჩაითვალოს დამოუკიდებელ აგენტად. დამოუკიდებელი აგენტის კიდევ ერთი სუბიექტური კრიტერიუმის ხარისხად მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული სამეწარმეო რისკის გადანაწილება აგენტსა და პრინციპალს შორის.

უცხოური საწარმო ან უცხოელი ფიზიკური პირი განიხილება, როგორც მუდმივი დაწესებულების მქონე, თუ იგი სხვა სახელმწიფოში ახორციელებს სამეწარმეო საქმიანობას დაწესებულების ან ფიზიკური პირის მეშვეობით, რომელიც არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ აგენტს და რომელიც უცხოელ პირთან სახელშეკრულებო ურთიერთობების საფუძველზე;

- წარმოადგენს მის ინტერესებს ამ სხვა სახელმწიფოში;
- მოქმედებს მისი სახელით;
- გააჩნია ხელშეკრულებების დადების უფლებამოსილება მოცემული უცხოელი პირის სახელით, ან გააჩნია ხელშეკრულების არსებითი პირობების ჩამოყალიბების უფლებამოსილება;
- დამოკიდებული აგენტის საქმიანობა არ მოიცავს იმ საქმიანობას, რომელიც, როგორც წესი, არ განიხილება მუდმივ დაწესებულებად.

იმისათვის, რომ წარმოიქმნას მუდმივი დაწესებულება დამოკიდებული (რწმუნებული) აგენტის სახით, პირი ერთდროულად უნდა აკმაყოფილებდეს ყველა აღნიშნულ კრიტერიუმს. იმ შემთხვევაში, თუ ერთ-ერთი კრიტერიუმი არ სრულდება, მაგალითად, თუ პირს არ გააჩნია ხელშეკრულებების დადების უფლებამოსილება (და გააჩნია, მაგალითად, მხოლოდ ხელშეკრულების ხელმოწერის უფლება მას შემდეგ, რაც კომპანიის დირექტორთა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება დაედო ხელშეკრულება), მაშინ ასეთი პირი არ შეიძლება განვიხილოთ როგორც დამოკიდებული აგენტი. შესაბამისად, უცხოური საწარმოს ან უცხოელი ფიზიკური პირის საქმიანობა არ ჩაითვლება მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით განხორციელებულად.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 29-ე მუხლის თანახმად, უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად საქართველოში არ შეიძლება ჩაითვალოს საქართველოში არსებული დაწესებულება, რომელიც გამოიყენება (მიუხედავად იმისა, თუ ვინ იყენებს მას) მხოლოდ:

- ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის კუთვნილი საქონლის შენახვის ან დემონსტრირების მიზნით;
- ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის კუთვნილი საქონლის მარაგის შესანახად – სხვა პირის მიერ მისი გადამუშავების მიზნით;
- ამ უცხოური საწარმოსათვის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირისათვის საქონლის შესყიდვის ან ინფორმაციის შეგროვების მიზნით;
- ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ინტერესებიდან გამომდინარე მოსამზადებელი ან დამხმარე ხასიათის ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელების მიზნით;
- ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის სახელით სესხების გაცემასთან, საქონლის მიწოდებასთან ან ტექნიკური ხასიათის მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხელშეკრულებების მომზადების ან/და ხელმოწერის მიზნით;
- ზემოაღნიშნული საქმიანობის სახეობების ნებისმიერი კომბინაციით განხორციელების მიზნით.

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი უცხოური საწარმოს შვილობილი საწარმო არ განიხილება ამ უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად (მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული საწარმოს საქმიანობის მართვა ხორციელდება უცხოური საწარმოს ხელმძღვანელობით), ვინაიდან გადასახადებით დაბეგვრის მიზნებისათვის ასეთი შვილობილი საწარმო წარმოადგენს დამოუკიდებელ სუბიექტს და დამოუკიდებელ გადასახადის გადამხდელს. მთელი რიგი პირობების არსებობისას შვილობილმა საწარმომ შეიძლება წარმოქმნას მუდმივი დაწესებულება, როგორც დამოკიდებულმა აგენტმა.

შვილობილი კომპანია განიხილება უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად, თუ იგი სახელშეკრულებო ურთიერთობების საფუძველზე წარმოადგენს ამ უცხოური საწარმოს ინტერესებს საქართველოში და გააჩნია მისი სახელით ხელშეკრულებების დადების უფლებამოსილება, ე.ი. მიეკუთვნება დამოკიდებულ (რწმუნებულ) აგენტთა კატეგორიას.

თუ უცხოელი იურიდიული პირი სხვა სახელმწიფოში ეწევა საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით, წარმოადგენს გადასახადის გადამხდელს მუდმივ დაწესებულებასთან დაკავშირებული მიღებული შემოსავლების მიზეღივით. ამასთან, აღნიშნული შემოსავალი (მოგება) განისაზღვრება, როგორც სხვაობა მუდმივ დაწესებულებასთან დაკავშირებულ მიღებულ შემოსავლებსა და მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ

ლი გამოქვეყნების თანხებს შორის პირდაპირი მეთოდის საფუძველზე ბუღალტრული და საგადასახადო აღრიცხვა-ანგარიშების მონაცემების საფუძველზე

იმ შემთხვევაში, თუ უცხოელი იურიდიული პირის შემოსავალი დაკავშირებული არ არის მუდმივ დაწესებულებასთან და შემოსავლის წყარო ამ სახელმწიფოშია, იგი ექვემდებარება დაბეგვრას, გაცემის წყაროს მიხედვით გამოქვეყნების გარეშე, საგადასახადო კოდექსის მე-18-ე თავის შესაბამისად.

4.3 საერთაშორისო ორმაგი დაბეგვრა

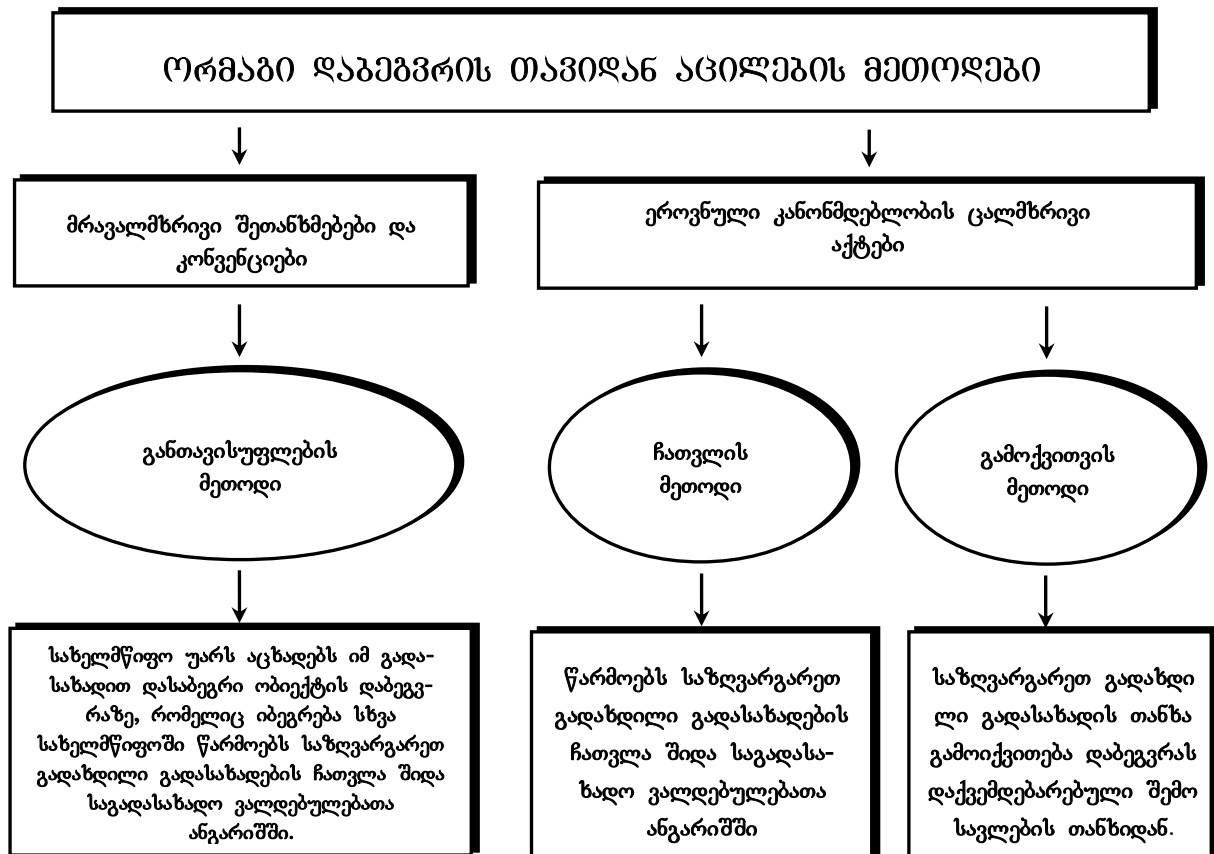
ეროვნულ სამართლებრივ სისტემებს შორის გადასახადებით დაბეგვრის დარგში ხშირად წარმოიქმნება კონფლიქტური სიტუაციები, რომელიც დაკავშირებულია მრავალჯერად დაბეგვრასთან. ამგვარი სიტუაციები განპირობებულია იმით, რომ ყველა სახელმწიფო თავისებურად წყვეტს საკითხს საგადასახადო ვალდებულების ისეთი ელემენტების ურთიერთკავშირის კონსტრუქციის შესახებ, როგორებიცაა დაბეგვრის სუბიექტი და გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი.

ორმაგი დაბეგვრის განმსაზღვრელ მაჩვენებლებს წარმოადგენს:

- **დაბეგვრის ობიექტის იდენტობა;**
- **დაბეგვრის სუბიექტის იდენტობა;**
- **გადასახადის გადახდის ვადების იდენტობა;**
- **საგადასახადო შენატანების იდენტურობა.**

საერთაშორისო ორმაგ დაბეგვრას, ძირითადად, ვხვდებით ფიზიკური და იურიდიული პირების ქონებისა და შემოსავლების დაბეგვრისას. მისი წარმოშობის ძირითადი მიზეზი მდგომარეობს სახელმწიფოს სუვერენიტეტის პრინციპში, რომელიც გულისხმობს სახელმწიფოს მიერ საკანონმდებლო აქტების მიღების განსაკუთრებულ უფლებას და მათ სავალდებულო აღსრულებას ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, რაც იწვევს განსაზღვრულ კოლიზიებს. მაგალითად, რამდენიმე სახელმწიფო თვლის ერთსა და იმავე სუბიექტს თავის გადასახადის გადამხდელად ან ერთი ქვეყნის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი დაბეგვრის ობიექტი იმავდროულად წარმოადგენს დაბეგვრის ობიექტს სხვა ქვეყნის კანონმდებლობითაც. საქართველოში საშემოსავლო გადასახადით იბეგრება რეზიდენტის მიერ მიღებული ყველა შემოსავალი, იმისდა მიუხედავად სად არის იგი მიღებული – საქართველოში თუ მის ფარგლებს გარეთ. ამავდროულად მეორე ქვეყანაში, მაგალითად, საფრანგეთში, საშემოსავლო გადასახადით იბეგრება ყველა შემოსავალი, რომელიც მიღებულია მის ტერიტორიაზე, გადამხდელის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიუხედავად. ამიტომ საქართველოს მოქალაქე, რომელიც საფრანგეთში მიიღებს საავტორო ჰონორარს წიგნის გამოცემით, ფორმალურად ვალდებული იქნება გადაიხადოს საშემოსავლო გადასახადი ერთი და იმავე ჰონორარიდან ორჯერ – როგორც საფრანგეთის, ასევე საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით. საერთაშორისო ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესაძლებლობებს მიეკუთვნება: **განთავისუფლების მეთოდი; ჩათვლის მეთოდი; გამოქვეყნების მეთოდი. (იხ. სქემა 4.4)**

საგადასახადო ჩათვლის მექანიზმი გათვალისწინებულია საქართველოს საგადასახადო კოდექსით, რომლის თანახმადაც, საქართველოს ფარგლებს გარეთ გადახდილი საშემოსავლო გადასახადის ან მოგების გადასახადის თანხები ჩაითვლება საქართველოში გადასახადის გადახდისას. ამასთან, ჩათვლილი თანხების ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს გადასახადის იმ თანხებს, რომელიც დარიცხული იქნებოდა საქართველოში ამ შემოსავალზე ან მოგებაზე, საქართველოში მოქმედი წესითა და განაკვეთებით.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი

მუხლი #23 - საერთაშორისო კომპანია

22/07/2020 / მიმდინარე 04/07/2019 01/01/2017 01/01/2011 / პირველადი

1. საერთაშორისო კომპანია არის საქართველოს საწარმო, რომელიც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრულ საქმიანობებს ახორციელებს და შემოსავალს მხოლოდ ამ საქმიანობებიდან იღებს.
2. პირს საერთაშორისო კომპანიის სტატუსს ანიჭებს საქართველოს მთავრობა.
3. საერთაშორისო კომპანიის მიერ ისეთი საქმიანობის განხორციელება, რომელიც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული არ არის, იწვევს მისთვის საერთაშორისო კომპანიის სტატუსის გაუქმებას ამ სტატუსის მინიჭების თარიღიდან.
4. საერთაშორისო კომპანია არ შეიძლება შეიქმნას თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში.
5. ნაწილი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.
6. ნაწილი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.
7. საერთაშორისო კომპანიაში დაქირავებით მუშაობის შედეგად მიღებული შემოსავალი 5 პროცენტით იბეგრება.
8. საერთაშორისო კომპანიის მიერ გაცემული დივიდენდი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება და დივიდენდის მიმღები პირის ერთობლივ შემოსავალში არ ჩაირთვება.

9. საერთაშორისო კომპანიის მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად განისაზღვრება.

მუხლი #97 - დაბეგვრის ობიექტი

22/07/2020 / მიმდინარე 04/07/2019 01/01/2019 29/12/2017 01/01/2017 01/01/2011 / პირველადი

1. რეზიდენტი საწარმოს (გარდა ამ მუხლის მე-2, მე-8 და მე-9 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია:

ა) განაწილებული მოგება;

ბ) გაწეული ხარჯი ან სხვა გადახდა, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის;

გ) უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა;

დ) ამ კოდექსით დადგენილ ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი

10. საერთაშორისო კომპანიის მოგების გადასახადის განაკვეთია 5 პროცენტი.

11. საერთაშორისო კომპანიის მოგების გადასახადით დასაბეგრი თანხა მიიღება დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით განხორციელებული განაცემის/გაწეული ხარჯის ოდენობის 0.95-ზე გაყოფით.

12. საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული ხარჯის საქართველოში გაწევის შემთხვევაში საერთაშორისო კომპანიას უფლება აქვს, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით შეამციროს მოგების გადასახადით დასაბეგრი თანხა, ამ ხარჯის ოდენობით.

13. საერთაშორისო კომპანია გათავისუფლებულია ქონების (გარდა მიწისა) გადასახადისაგან, თუ ეს ქონება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ნებადართული საქმიანობის განხორციელებისათვის არის გამიზნული ან გამოიყენება.

14. საგადასახადო ორგანოსთვის დაქირავებულების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებისა და ამ მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენების წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

15. პირისათვის საერთაშორისო კომპანიის სტატუსის მინიჭებისა და გაუქმების წესს ადგენს, აგრეთვე საერთაშორისო კომპანიისათვის ნებადართული საქმიანობის სახეებს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

მუხლი # 23' - საინვესტიციო ფონდები

1. საინვესტიციო ფონდი არის საწარმო, რომელიც "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულია ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ან საინვესტიციო კომპანიის სახით.

2. "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონის თანახმად, საინვესტიციო ფონდის მართვასა და ადმინისტრირებასთან დაკავშირებული საქმიანობა, აგრეთვე საინვესტიციო ფონდისთვის დეპოზიტარული მომსახურების გაწევა ფინანსურ მომსახურებად განიხილება.

3. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის მიერ მიღებული მოგება და ზარალი განიხილება ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის თითოეული ერთეულის მფლობელის მიერ ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის გარეშე მიღებულ მოგებად და ზარალად, მის მფლობელობაში არსებული ერთეულის (ერთეულების) ღირებულების პროპორციულად. ამ ნაწილის საფუძველზე ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელისთვის მიკუთვნებული ზარალი არ უნდა აღემატებოდეს მის მიერ საინვესტიციო ფონდში განხორციელებული შენატანის ოდენობას და აქტივების მმართველი კომპანიისთვის გადახდილ ხარჯებსა და საკომისიოს.

4. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის აქტივების მმართველი კომპანია ვალდებულია

თითოეულ ერთეულის მფლობელს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი წესით გაუხსნას საინვესტიციო ანგარიში და აწარმოოს ერთეულის მფლობელის მოგებისა და ზარალის აღრიცხვა.

5. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელის მიერ ერთეულის რეალიზაციით ან გამოსყიდვით მიღებული ნამეტი შემოსავალი მცირდება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ეს ნამეტი შემოსავალი გათვალისწინებულია ამავე ერთეულის მფლობელის დასაბეგრ შემოსავალში ამ მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე.

6. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელები დამოუკიდებლად ახორციელებენ საგადასახადო ანგარიშგებას. ერთობლივ საინვესტიციო ფონდსა და მის აქტივების მმართველ კომპანიას არ ეკისრებათ ამ კოდექსის 154-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო აგენტის ვალდებულება.

7. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელის მიერ ან მისი სახელით "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად საქმიანობის განხორციელება ამ ერთეულის მფლობელისთვის არ წარმოშობს მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში.

8. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის მიერ "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული საქმიანობის ფარგლებში განაწილებული მოგება და ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ბ"-დ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯები/განაცემები მოგების გადასახადით არ იბეგრება.

9. საინვესტიციო კომპანიის მიერ ფიზიკური პირისთვის ან არარეზიდენტი საწარმოსთვის გადახდილი დივიდენდი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება და შემოსავლების მიმღების ერთობლივ შემოსავალში არ ჩაირთვება.

10. საინვესტიციო კომპანიის მიერ "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული საქმიანობის ფარგლებში ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ბ"-დ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯები/განაცემები გათავისუფლებულია მოგების გადასახადისგან.

11. საინვესტიციო კომპანიის მიერ მოგების განაწილება, თუ დივიდენდის მიმღები არარეზიდენტი ან ფიზიკური პირია, იბეგრება ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტის შესაბამისად:

ა) 15%-იანი განაკვეთით, გარდა ამ ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ბ) 5%-იანი განაკვეთით, თუ საინვესტიციო კომპანია ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საბანკო დეპოზიტებში ან/და ფინანსურ ინსტრუმენტებში, გარდა რეზიდენტი საწარმოსგან მიღებული მოგების განაწილების შემთხვევისა.

12. მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებულია საინვესტიციო კომპანიის მიერ არარეზიდენტისთვის ან ფიზიკური პირისთვის მოგების განაწილება, თუ შემოსავალი, რომლიდანაც ხორციელდება დივიდენდის გადახდა:

ა) არ მიეკუთვნება საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ შემოსავალს;

ბ) მიეკუთვნება რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს;

გ) მიეკუთვნება რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს ან ამ ფასიანი ქაღალდიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალს;

დ) მიეკუთვნება საქართველოს მთავრობის ან საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ ნამეტ შემოსავალს ან ამ ფასიანი ქაღალდიდან ან კომერციულ ბანკში განთავსებული დეპოზიტიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალს.

13. არარეზიდენტის ან ფიზიკური პირის მიერ საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მიწოდებით ან გამოსყიდვით მიღებული ნამეტი შემოსავალი იბეგრება:

ა) 15%-იანი განაკვეთით, გარდა ამ ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ბ) 5%-იანი განაკვეთით, თუ საინვესტიციო ფონდი ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საბანკო დეპოზიტებში ან/და ფინანსურ ინსტრუმენტებში, გარდა საინვესტიციო ფონდის მიერ რეზიდენტი საწარმოს წილებში/აქციებში ინვესტიციის განხორციელების (წილის/აქციის ფლობის) შემთხვევისა.

14. საშემოსავლო და მოგების გადასახადებისგან გათავისუფლებულია შემოსავალი, რომელიც მიღებულია:

ა) საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული საინვესტიციო ფონდის ერთეულის რეალიზაციით;

ბ) საინვესტიციო ფონდის ერთეულის რეალიზაციით ან საინვესტიციო ფონდის ერთეულის გამოსყიდვით, თუ საინვესტიციო ფონდი ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საქართველოს კომერციულ ბანკებში განთავსებულ დეპოზიტებში ან საქართველოს მთავრობის ან/და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებში ან რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებში.

15. ამ მუხლის მე-12 ნაწილით მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებული მოგების თანხის იდენტიფიცირებისთვის ითვლება, რომ საინვესტიციო კომპანიის მიერ დივიდენდის განაწილებისას პირველ რიგში ეს თანხა გაიცემა.

16. ამ მუხლის მე-2-მე-15 ნაწილების მიზნებისთვის "საინვესტიციო ფონდების შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ქოლგისებრი ფონდის თითოეული ქვეფონდი დამოუკიდებელ საინვესტიციო ფონდად განიხილება.

17. ამ მუხლის მე-12 და მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული საფუძვლების გარდა, საშემოსავლო ან მოგების გადასახადით დაბეგვრისგან გათავისუფლების დამატებითი საფუძვლები განისაზღვრება ამ კოდექსით დადგენილი საერთო წესების შესაბამისად.

მუხლი #24 - თავისუფალი საწყობის საწარმო

19/10/2011 / მიმდინარე 30/06/2011 01/01/2011 / პირველადი

მუხლი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.

მუხლი #24' - სპეციალური სავაჭრო კომპანია

29/05/2012 / მიმდინარე 12/04/2012 22/11/2011 19/10/2011

1. სპეციალური სავაჭრო კომპანია არის საწარმო, რომელსაც მოგების გადასახადისგან განთავისუფლების მიზნით ამ მუხლის შესაბამისად მინიჭებული აქვს სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსი.

2. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს მხოლოდ ამ მიზნით შექმნილ საწარმოს, რეგისტრაციასთან ერთად, მიმდინარე და მომავალი კალენდარული წლებისათვის. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მინიჭებისას გაიცემა ამ სტატუსის დამადასტურებელი სერტიფიკატი. უცხოურ

საწარმოს, რომელიც საქართველოში ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით, უფლება აქვს, სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მინიჭებისა და მხოლოდ ამ მუხლით ნებადართული საქმიანობის განხორციელების მიზნით დამატებით დაარეგისტრიროს განცალკევებული მუდმივი დაწესებულება.

3. საწარმოს სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსს ანიჭებს საგადასახადო ორგანო. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მინიჭების წესი განისაზღვრება [საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. ბრძანება #641 საწარმოსათვის/ფინანსური ინსტიტუტისათვის საერთაშორისო ფინანსური კომპანიის და სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მინიჭების/გაუქმების წესი](#)

4. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მქონე საწარმოს უფლება აქვს:

ა) საბაჟო საწყობიდან განახორციელოს უცხოური საქონლის რეექსპორტი;

ბ) საბაჟო საწყობში განახორციელოს უცხოური საქონლის მიწოდება როგორც სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მქონე, ისე ამ სტატუსის არმქონე საწარმოებისთვის;

გ) საბაჟო საწყობში შემდგომი რეექსპორტის ან/და მიწოდების მიზნით არანაკლებ საბაჟო ღირებულებით შეისყიდოს უცხოური საქონელი სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის არმქონე საწარმოსაგან;

დ) ამ ნაწილის "ა"-გ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობებიდან მიღებული შემოსავლის გარდა, მიიღოს სხვა შემოსავალი, მათ შორის:

დ.ა) შემოსავალი, რომელიც ამ კოდექსით განთავისუფლებულია მოგების გადასახადისაგან;

დ.ბ) შემოსავალი მის მიერ ეკონომიკურ საქმიანობაში 2 წელზე მეტი ვადით გამოყენებული ძირითადი საშუალების მიწოდებიდან;

დ.გ) შემოსავალი, გარდა ამ ნაწილის "დ.ა" და "დ.ბ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულისა, რომელიც საქართველოში არსებული წყაროდან საგადასახადო პერიოდის (წლის) მიხედვით არ უნდა აღემატებოდეს 1 მილიონ ლარს და მის მიერ საქართველოში შემოტანილი უცხოური საქონლის საბაჟო ღირებულების 5 პროცენტს.

5. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის მქონე საწარმოს ეკრძალება:

ა) განახორციელოს საქონლის იმპორტი საქართველოში, გარდა ამ საწარმოს ძირითადი საშუალებისთვის განკუთვნილი იმპორტისა;

ბ) საქართველოს ტერიტორიაზე შეისყიდოს საქართველოს საქონელი შემდგომი მიწოდების მიზნით;

გ) მომსახურება გაუწიოს საქართველოს საწარმოს/ინდივიდუალურ მეწარმეს ან/და უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში;

დ) ჰქონდეს საბაჟო საწყობი.

6. გადასახადის გადამხდელის მიერ სპეციალური სავაჭრო კომპანიიდან უცხოური საქონლის შესყიდვის შემთხვევაში მყიდველის მიერ ერთობლივი წლიური შემოსავლიდან გამოსაქვითი ხარჯი არ შეიძლება იყოს ამ საქონლის საბაჟო ღირებულებაზე მეტი. ეს შეზღუდვა არ ეხება მყიდველის მიერ გაწეულ ხარჯებს, რომლებიც ამ კოდექსით მიეკუთვნება აქტივის ღირებულებას და არ უკავშირდება სპეციალური სავაჭრო კომპანიისათვის გადახდებს.

7. სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსი უქმდება იმ კალენდარული წლისათვის, რომელსაც საწარმოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი მიუთითებს განცხადებაში სპეციალური სავაჭრო კომპანიის სტატუსის გაუქმების თაობაზე. ამასთანავე, განცხადება წარდგენილი უნდა იქნეს შესაბამისი წლის დაწყებამდე არა

უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

მუხლი #24'2 - სპეციალური საწარმო

01/09/2019 / მიმდინარე 01/01/2019

1. სპეციალური საწარმო არის პირი, რომელსაც ამ მუხლის შესაბამისად სპეციალური საწარმოს სტატუსი აქვს მინიჭებული.

2. სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირს უფლება აქვს, საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართულ საქმიანობასთან ერთად, "ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ" საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული სპეციალური თანხმობით, განახორციელოს შემდეგი საქმიანობა:

ა) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილი ან წარმოებული საქონლის აღნიშნული ტერიტორიიდან საქართველოს სხვა ტერიტორიაზე მიწოდება ან/და საქართველოს ტერიტორიიდან (გარდა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიისა) კანონის შესაბამისად ექსპორტის პროცედურაში მოქცევა. ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში აკრძალულია აქციზური საქონლის (გარდა ალკოჰოლიანი სასმელისა და თამბაქოს ნაწარმისა) მიწოდება;

ბ) საქართველოს საქონლის (გარდა საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილისა ან წარმოებულია) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მიწოდება;

გ) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე საქონლის მხოლოდ ამ ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მიზნისთვის წარმოება.

3. პირს სპეციალური საწარმოს სტატუსს ანიჭებს საგადასახადო ორგანო.

4. სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირს უფლება აქვს, ამ მუხლის მე-2 ნაწილის "ა" და "ბ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება განახორციელოს მხოლოდ:

ა) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე/ ტერიტორიიდან - ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მიმართულებიდან/მიმართულებით;

ბ) ცხინვალის რეგიონის (ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის) ტერიტორიაზე/ტერიტორიიდან - გორის მუნიციპალიტეტის მიმართულებიდან/მიმართულებით.

5. პირისთვის სპეციალური საწარმოს სტატუსის მინიჭებისა და გაუქმების, საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილი ან წარმოებული საქონლის დადგენისა და აღნიშნული სტატუსის მქონე პირის ფუნქციონირების წესებს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

მუხლი #25 - თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის საწარმო

01/01/2016 / მიმდინარე 24/12/2014 29/05/2012 30/04/2012 30/06/2011 01/01/2011 / პირველადი

1. თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის საწარმო (შემდგომ - თიზ-ის საწარმო) არის **კანონი #5175-რს - საქართველოს კანონი** "თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად შექმნილი საწარმო.

2. თიზ-ის საწარმო ვალდებულია საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული პირისათვის (გარდა თიზ-ის საწარმოსი) საქონლის მიწოდების შემთხვევაში გადაიხადოს საქონლის მიწოდებით მიღებული/მისაღები შემოსავლის (საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდებისას - ამ საქონლის საბაზრო ფასის) 4 პროცენტი არაუგვიანეს საქონლის მიწოდების თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

3. საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული პირის მიერ (გარდა თიზ-ის

საწარმოსი) თიზ-ის საწარმოსთვის საქონლის (გარდა ადგილზე მოხმარებისათვის ან/და წარმოებისათვის განკუთვნილი ელექტროენერგიისა, წყლისა და ბუნებრივი აირისა) მიწოდებისას თიზ-ის საწარმო ვალდებულია გადაიხადოს მიწოდებული საქონლის საბაზრო ფასის 4 პროცენტი არაუგვიანეს საქონლის მიწოდების თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

4. საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული პირის მიერ (გარდა თიზ-ის საწარმოსი) თიზ-ის საწარმოსათვის საქონლის მიწოდებისას დაბეგვრის მიზნებისათვის გამოიყენება ამ საქონლის საბაზრო ფასი.

5. თიზ-ის საწარმოს ეკრძალება:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული პირისაგან (გარდა თიზ-ის საწარმოსი) მომსახურების შეძენა, გარდა:

ა.ა) თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის ორგანიზატორის ან/და ადმინისტრაციის მიერ დაცვის მომსახურების გაწევისა ან/და ქონების ქირით ან იჯარით გადაცემისა;

ა.ბ) ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, კანალიზაციის, აუდიტორული ან/და საკონსულტაციო მომსახურებისა, ლიცენზირებული ფინანსური ინსტიტუტის მიერ ფინანსური ოპერაციების განხორციელებისა ან/და ფინანსური მომსახურების გაწევისა, აგრეთვე ძირითად საშუალებათა დადგმისა, მონტაჟისა ან/და მშენებლობის მომსახურების გაწევისა;

ა.გ) საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული მომსახურებისა;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებული პირისათვის (გარდა თიზ-ის საწარმოსი) მომსახურების გაწევა.

6. თიზ-ის საწარმოს მიერ საგადასახადო ანგარიშგების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

7. საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, განსაზღვროს თიზ-ის საწარმოს მიერ არარეზიდენტისათვის (გარდა საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულებისა) გასაწევი მომსახურების სახეები, რომელიც გადასახადებით დაბეგვრის მიზნებისათვის ჩაითვლება თიზ-ის საწარმოს მიერ თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში განხორციელებულ ნებადართულ საქმიანობად.

მუხლი #29 - მუდმივი დაწესებულება

 [22/11/2011 / მიმდინარე 01/01/2011 / პირველადი](#)

1. საქართველოში უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებად ითვლება განსაზღვრული ადგილი, რომლის გამოყენებითაც ეს პირი ნაწილობრივ ან მთლიანად ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოში, რწმუნებული პირის საქმიანობის ჩათვლით, გარდა ამ მუხლის მე-6, მე-9 და მე-12 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. მუდმივ დაწესებულებას უთანაბრდება:

ა) სამშენებლო მოედანი, სამონტაჟო ან საამწყობო ობიექტი, აგრეთვე მათთან დაკავშირებული საკონტროლო საქმიანობის განხორციელება;

ბ) დანადგარი ან კონსტრუქცია, საბურღი დანადგარი ან ხომალდი, რომლებიც გამოიყენება ბუნებრივი რესურსების დასაზვერად, აგრეთვე მათთან დაკავშირებული საკონტროლო საქმიანობის განხორციელება;

გ) მუდმივი ბაზა, სადაც არარეზიდენტი ფიზიკური პირი ახორციელებს

ეკონომიკურ საქმიანობას;

დ) უცხოური საწარმოს მართვის ადგილი, ფილიალი, წარმომადგენლობა, განყოფილება, ბიურო, ოფისი, სააგენტო, საამქრო, საბადო, კარიერი, ბუნებრივი რესურსების მოპოვების სხვა ადგილი, ნებისმიერი სხვა ქვედანაყოფი ან ამ საწარმოს საქმიანობის სხვა ადგილი.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების დებულებები არ ვრცელდება [კანონი #1892-III](#) - "[ნავთობისა და გაზის შესახებ](#)" საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განხორციელებისას არარეზიდენტი ქვეკონტრაქტორების მიერ მომსახურების გაწევაზე.

4. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების დებულებათა მიუხედავად, საქართველოში უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად ითვლება ამ საწარმოს სახელით ან/და მისი ინტერესების შესაბამისად სხვა პირის (სხვა საწარმოს, ამ ან სხვა საწარმოს ქვედანაყოფის ან ფიზიკური პირის, რომელიც არ არის ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული პირი) მიერ ამ საწარმოს 3 თვეზე მეტი ხნით მართვა, გარდა ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

5. თუ უცხოური საწარმო ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირი საქართველოში ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას კანონმდებლობით განსაზღვრული პროფესიონალური სტატუსის მქონე შუამავლის, აგენტის ან ბროკერის მეშვეობით, რომელიც უფლებამოსილი არ არის, აწარმოოს მოლაპარაკებები ან ხელი მოაწეროს ხელშეკრულებას ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის სახელით, მაშინ შუამავლის, აგენტის ან ბროკერის საქმიანობა არ წარმოშობს ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში.

6. უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საწარმოების ფასიანი ქაღალდების, კაპიტალის წილების, ასევე საქართველოს ტერიტორიაზე საკუთრების მხოლოდ ფლობის ფაქტი ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული მუდმივი დაწესებულების ნიშნების არქონის შემთხვევაში არ წარმოშობს ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში.

7. უცხოური საწარმოს მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ სხვა საწარმოში ან ორგანიზაციაში სამუშაოდ საკუთარი თანამშრომლების მხოლოდ მივლინების ფაქტი არ წარმოშობს ამ უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში, თუ ეს თანამშრომლები იმყოფებიან იმ საწარმოს ან ორგანიზაციის კონტროლის ქვეშ, რომელშიც ისინი იქნენ მივლინებული.

8. უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საწარმოს ან საქართველოს ორგანიზაციის მხოლოდ კონტროლირების ფაქტი არ წარმოშობს ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში.

9. უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში არ მიეკუთვნება საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული დაწესებულება, რომელიც გამოიყენება მხოლოდ:

ა) ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის კუთვნილი საქონლის შენახვის ან დემონსტრირების მიზნით;

ბ) ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის კუთვნილი საქონლის მარაგის შესანახად - სხვა პირის მიერ მისი გადამუშავების მიზნით;

გ) ამ უცხოური საწარმოსათვის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირისათვის საქონლის

შესყიდვის ან ინფორმაციის შეგროვების მიზნით;

დ) ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ინტერესებიდან გამომდინარე მოსამზადებელი ან დამხმარე ხასიათის ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელების მიზნით;

ე) ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის სახელით სესხების გაცემასთან, საქონლის მიწოდებასთან ან ტექნიკური ხასიათის მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხელშეკრულებების მომზადების ან/და ხელმოწერის მიზნით;

ვ) ამ ნაწილის "ა"-ს "ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობის სახეობების ნებისმიერი კომბინაციით განხორციელების მიზნით.

10. უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივი დაწესებულება საქართველოში ასეთად ითვლება მისი ამ მუხლის მე-11 ნაწილის თანახმად რეგისტრაციის, მისთვის შესაბამისი უფლებამოსილებების მინდობის ან მის მიერ წარმომადგენლობითი საქმიანობის განხორციელების დაწყების მომენტიდან.

11. საქართველოში უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივი დაწესებულების რეგისტრაციის ვალდებულება ეკისრება საგადასახადო ორგანოს, რომელიც აწარმოებს შესაბამის რეესტრს. რეგისტრაციისა და რეესტრის წარმოების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

12. უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ქონების მხოლოდ ლიზინგით, უზუფრუქტით, იჯარით, ქირით ან/და სხვა ამგვარი ფორმით გაცემა არ წარმოშობს ამ უცხოური საწარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირი პირადად, წარმომადგენლის ან დაქირავებული პერსონალის მეშვეობით სისტემატურად ახორციელებს ქონების მიმღების საქმიანობის მომსახურებას და ზედამხედველობას.

მუხლი #34 - საქართველოს რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფიზიკური პირები

 [22/07/2020 / მიმდინარე](#) [01/01/2018](#) [22/11/2011](#) [01/01/2011 / პირველადი](#)

1. ფიზიკურ პირებად ითვლებიან:

ა) საქართველოს მოქალაქეები;

ბ) უცხო ქვეყნის მოქალაქეები;

გ) მოქალაქეობის არმქონე პირები.

2. საქართველოს რეზიდენტად, მთელი მიმდინარე საგადასახადო წლის განმავლობაში, ითვლება ფიზიკური პირი, რომელიც ფაქტობრივად იმყოფება საქართველოს ტერიტორიაზე 183 დღე ან მეტ ხანს ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის პერიოდში, რომელიც მთავრდება ამ საგადასახადო წელს, ან ფიზიკური პირი, რომელიც ამ საგადასახადო წლის განმავლობაში იმყოფებოდა უცხო ქვეყანაში საქართველოს სახელმწიფო სამსახურში.

3. საქართველოს ტერიტორიაზე ფაქტობრივად ყოფნის დროდ ითვლება დრო, რომლის განმავლობაშიც ფიზიკური პირი იმყოფებოდა საქართველოში, აგრეთვე დრო, რომლითაც იგი გავიდა საქართველოს ფარგლების გარეთ სპეციალურად სამკურნალოდ, დასასვენებლად, მივლინებით ან სასწავლებლად.

4. საქართველოს ტერიტორიაზე ფაქტობრივად ყოფნის დროს არ მიეკუთვნება დრო, რომლის განმავლობაშიც ფიზიკური პირი იმყოფებოდა საქართველოში:

ა) როგორც დიპლომატიური ან საკონსულო სტატუსის მქონე პირი ან ასეთი პირის ოჯახის წევრი;

ბ) როგორც საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად მოქმედი საერთაშორისო ორგანიზაციის თანამშრომელი, ან როგორც საქართველოში უცხო ქვეყნის სახელმწიფო სამსახურში მყოფი პირი ან ასეთი პირის ოჯახის წევრი, გარდა საქართველოს მოქალაქისა;

გ) ერთი უცხო ქვეყნიდან მეორეში საქართველოს ტერიტორიის გავლით გადაადგილებისას;

დ) სამკურნალოდ ან დასასვენებლად.

5. საქართველოს ტერიტორიაზე ფაქტობრივად ყოფნის დღედ ითვლება დღე, რომლის განმავლობაშიც ფიზიკური პირი იმყოფებოდა საქართველოში, მიუხედავად ამ ყოფნის ხანგრძლივობისა.

6. საქართველოს რეზიდენტობა, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, შეიძლება მიენიჭოს მნიშვნელოვანი ქონებით უზრუნველყოფილ პირს [საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრული წესითა და პირობებით](#). -ბრძანება #991-N250 - მნიშვნელოვანი ქონებით უზრუნველყოფილი ფიზიკური პირისათვის საქართველოს რეზიდენტობის მინიჭების წესი მნიშვნელოვანი ქონებით უზრუნველყოფილი პირი არის [კანონი #1745-რს - "ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ"](#) საქართველოს კანონით განსაზღვრული პირი.

6'. თუ არ დგინდება ფიზიკური პირის რეზიდენტობა რომელიმე ქვეყნის მიმართ, ამ ფიზიკური პირის მიერ საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის შემთხვევაში იგი ჩაითვლება საქართველოს რეზიდენტად, თუ იგი საქართველოს მოქალაქეა.

6'2. საქართველოს რეზიდენტობა, გარდა ამ მუხლის მე-2, მე-6 და 6' ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, შეიძლება მიენიჭოს უცხო ქვეყნის მოქალაქე ფიზიკურ პირს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ შემთხვევაში და დადგენილი წესით.

7. საქართველოს არარეზიდენტად ითვლება ფიზიკური პირი, რომელიც ამ მუხლის მიხედვით არ არის რეზიდენტი.

8. რეზიდენტის ან არარეზიდენტის სტატუსი დგინდება ყოველი საგადასახადო პერიოდისათვის. ამასთანავე, ის დღეები, რომელთა მიხედვითაც ფიზიკური პირი წინა საგადასახადო პერიოდში ჩაითვალა რეზიდენტად, არ გაითვალისწინება მომდევნო საგადასახადო პერიოდში რეზიდენტობის დადგენისას.